

'Zorg dat je als de sodemieter

INTERVIEW Hoe gaat een trendwatcher te werk in een tijd waarin de prognoses over de economie vrijwel dagelijks veranderen? Met boeken als *Beyond the Crisis (The Future of Capitalism)* en *World Megatrends* probeert Adjiedj Bakas uit de waan van de dag een langetermijnvisie te destilleren. 'Bijgeloof speelt in de financiële wereld een veel grotere rol dan je denkt.'

door Jorden Tiebout

Wanneer is iemand een goede trendwatcher?

'Je moet nieuwsgierig en open zijn en veel met mensen praten. Voor een boek als *Beyond the Crisis* spreek ik met experts op alle mogelijke gebieden: bankiers, wetenschappers, overheden, politici, ondernemers, maar ook het CPB en de vakbonden. Daarna moet je in staat zijn om de verzamelde kennis te doorgronden en naar een hoger plan te tillen.'

***Beyond the Crisis* is direct in het Engels verschenen en ook *Leven zonder olie* krijgt een Engelse vertaling. Ze beginnen je in het buitenland op te merken.**

'Sterker nog, *Beyond the Crisis* wordt ook in het Chinees vertaald. Ik stond onlangs in de partijkrant van de Chinese Communistische Partij. En ik sta nou niet bepaald als links te boek. Het zal er iets mee te maken hebben dat de president van China, Hu Jintao, in het boek op een foto staat, al hangt hij er een beetje bij en is hij out-of-focus...'

Maar de focus kan elk moment om draaien waarna China de leidende wereldmacht wordt?

'Precies. China komt als winnaar uit deze crisis, zonder twijfel.'

Een ondemocratisch land als de politieagent van de wereld. Is dat niet eng?

'Een crisis als deze zou een voedingsbodem voor oorlog kunnen zijn. We

hebben elke keer een oorlog nodig gehad om uit een grote crisis te komen. Maar een Derde Wereldoorlog met China, daar geloof ik niet in. Het gaat ze te zeer voor de wind. Ik maak me eerder zorgen om landen als Iran, die volledig afhankelijk zijn van olie en

'STOP MET PERVERSE SUBSIDIES. DE VISSERIJ KRIJGT WERELDWIJD MEER SUBSIDIE DAN DAT DE SECTOR OPBRENGT. EN ONDERTUSSEN WORDEN DE WERELDZEEËN LEEGGEVIST!'

straks extra hard geraakt worden. Landen die geheel aan de grond zitten en bestuurd worden door gekken die een oorlog beginnen als afleiding van de ellende.'

In *Beyond the Crisis* roep je overheden met nadruk op om te investeren in alternatieve energie.

'Zorg dat je als de sodemieter onafhankelijk wordt van olie! Er is nog olie tot 2050, maar het zal snel veel duurder worden. Nederland is bepaald geen koploper op dit gebied. De Zweden hebben bijvoorbeeld een plan opgesteld waarmee het land binnen tien jaar totaal onafhankelijk is van olie. Ook China is vooruitstrevend. Ik geloof vooral in kernenergie en zonne-energie. Sowieso moeten overheden de crisis aangrijpen om veranderingen door te voeren die in het voordeel zijn van toekomstige generaties. Stop met perverse subsidies. De visserij krijgt wereldwijd meer subsidie dan dat de sector op-

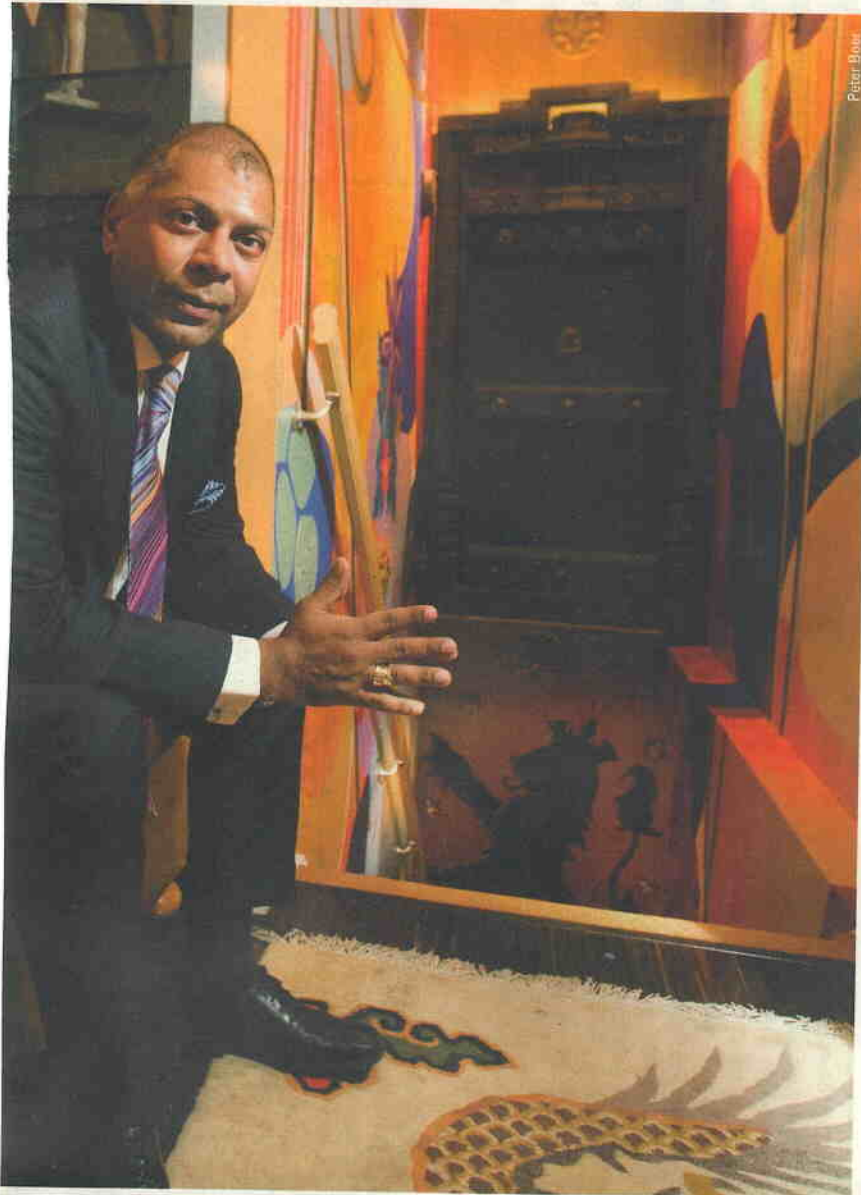

brengt. En ondertussen worden de wereldzeeën leeggevist!'

In *Beyond the Crisis* noem je deze crisis 'de nieuwe Grote Depressie' en trek je een aantal parallellen. Waar zitten de verschillen?

'Een belangrijk verschil is hoe overheden gereageerd hebben. De fouten van toen hebben ze nu niet gemaakt. Bovendien maakten overheden destijds minder dan 1 procent van de economie uit.

onafhankelijk van olie wordt'

Trendwatcher Adjedj Bakas: 'De 'e' van economie is de 'e' van emotie.'

Nu is dat 30 procent. Dus is de invloed groter. Dit is een serieuze crisis, maar we zullen er wel eerder uitkomen. Ik verwacht in 2011.'

Hoe zie je de toekomst van banken?

'De sector zal veranderingen meemaken. Google heeft bijvoorbeeld al een wereldwijde bankvergunning. Microsoft heeft hem onlangs gekregen. De komst van dit soort nieuwe spelers zal ook de gevestigde namen beïnvloeden.

Verder lijkt het waarschijnlijk dat de investment banker, de zakenbankier, onverminderd belangrijk blijft en dat de salarissen voor die groep snel weer gaan stijgen.'

Wanneer heb je er als trendwatcher gigantisch naast gezeten?

'Dat was bij een klus voor de KRO. Toen heb ik voorspeld dat de nieuwe paus uit Afrika of Zuid-Amerika zou komen. Het werd een Duitser! Men liet het ver-

volgens niet na om me te laten weten dat ik als protestant de katholieken helemaal niet begreep. Al noemden ze me ook een 'proteliëk', omdat ik zo barok ben. Overigens was de nummer twee een Zuid-Amerikaan en het verschil maar één stem. Maar toch, het werd een Duitser.'

In *Beyond the Crisis* besteed je ruim aandacht aan astrologie.

'Bijgeloof speelt in de financiële wereld een veel grotere rol dan je denkt. Zo is er een astroloog in Wenen die een vermogen van twee miljard van een Arabisch hedgefund beheert, puur op basis van de stand van de sterren. Denk ook aan extreem rijke families als Tata in India: die raadplegen allemaal astrologen. En

'ZO IS ER EEN ASTROLOOG IN WENEN DIE EEN VERMOGEN VAN TWEE MILJARD VAN EEN ARABISCH HEDGEFUND BEHEERT, PUUR OP BASIS VAN DE STAND VAN DE STERREN'

beurshandelaren vertelden me te werken met numerologie en kabbala.'

Hoe verbinden zij de toestand van de melkweg met de economie?

'Ik ben met een astroloog gaan praten en het blijkt dat de planeten tijdens elke crisis in min of meer dezelfde positie staan. Dat controleer ik dan weer bij NASA en zij bevestigen dat. Ze weten alleen niet of er een correlatie is. Ik weet niet wat ik er van moet vinden, maar het is mijn vak om erin te duiken. De stand van de planeten kan overstromingen veroorzaken en oogsten doen mislukken, dus in de food-sector kan ik me er zeker wat bij een invloed voorstellen.'

Waarom ook niet? Economische modellen falen ook. Is het niet eens tijd dat we toegeven dat economie geen exacte wetenschap is?

'Absoluut. Als er mensen aan te pas komen, is het per definitie geen exacte wetenschap. De 'e' van economie is de 'e' van emotie.' ■